

Анастасія Криворотенко, викладач кафедри хореографії
та художньої культури
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини

СТУДЕНТСЬКА ГРУПА ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ ЗАСОБАМИ ТАНЦЮВАЛЬНО-РУХОВОЇ ТЕРАПІЇ

Сучасні процеси оновлення соціального середовища потребують змін у мисленні кожного члена суспільства. Нині потрібен нестандартний підхід до вирішення різноманітних ситуацій, котрий здійснюється ініціативними, креативними особистостями з яскраво вираженою творчою індивідуальністю. Зараз дедалі більше розповсюджується танцювально-рухова терапія, що покликана віднайти гармонію свідомості та тіла, інтегрувати емоційний та фізичний стан особистості. Під цим впливом якнайкраще формується творча індивідуальність майбутнього вчителя хореографії, зокрема у студентській групі протягом навчання.

На сучасному етапі в Україні є ряд досліджень, присвячених творчій індивідуальності вчителя (Л. Мільто, О. Отич, О. Пехота та ін.), підготовці майбутнього вчителя хореографії (Л. Андрощук, О. Реброва, О. Таранцева та ін.), впливу арт-терапії загалом і танцювально-рухової терапії зокрема на особистість дитини (У. Дутчак, І. Лисенкова, І. Чернуха та ін.), однак вплив танцювально-рухової терапії на творчу індивідуальність майбутнього вчителя хореографії недостатньо вивчений [3].

Психолого-педагогічні дослідження дозволяють визначити творчу індивідуальність майбутнього вчителя хореографії як сукупність індивідуальних фізичних, психологічних, професійних особливостей, що вирізняють його серед інших, дозволяють нестандартно мислити і розв'язувати надскладні завдання, продиктовані часом [2].

Для кожної особистості однією з найважливіших життєвих потреб є комунікація з іншими людьми та перебування в групі. З точки зору психології,

група визначається як двоє і більше людей, які взаємодіють один з одним, усвідомлюють свою групову приналежність та беруть участь у спільній діяльності [1]. Для розвитку групи надзвичайно важливою є її цілісність та єдність. Унікальним явищем є студентська група майбутніх учителів хореографії, адже спільна творча діяльність формує творчу індивідуальність кожного окремого члена групи і зміцнює та об'єднує групу в цілому.

Представимо досвід виконання різноманітних групових вправ із можливою адаптацією для майбутніх вчителів хореографії, здобутий на курсі з танцювально-рухової терапії для професіоналів, організований Українською асоціацією танцювально-рухової терапії (автора і ведуча курсу – президент УАТРТ С. Ліпінська).

Вправа «Передай подарунок». Учасники стають у коло. Кожен по черзі задає рух, а всі інші повторюють, після чого ведучий передає естафету наступному члену групи по колу, аж поки не дійде черга до першого. Після такої розминки наступним етапом є «передавання подарунку» по колу. Кожен учасник з посмішкою і щирими емоціями передає уявний «цінний подарунок» наступному. Як показує досвід, ця вправа об'єднує і налаштовує на позитивне спілкування навіть зовсім незнайомих людей, не кажучи вже про сформовану групу.

Вправа «Паровозик». Усі учасники групи рухаються за ведучим, який задає рухи і напрямки. Тут якнайкраще може проявитися особистість людини, що видно в характерних рухах. Ведучий змінюється один за одним, а вся група повторює за ним рухи. Ця вправа дуже добре об'єднує, допомагає зрозуміти кожного члена групи, прислухатися до нього, дати можливість розкритися. Кожен може побути лідером, який веде усіх за собою, відчути свою значимість, бути індивідуальністю в єдиній групі.

Вправа «Танець із власним простором». Ця вправа полягає у танці із тканиною, яка уособлює власний простір учасника. Після танцю у власному просторі пропонується вийти за його межі у групу, налагодити стосунки, розширюючи кордони і впускаючи до себе інших членів групи. У цей момент

можна прослідкувати, хто із учасників групи готовий взаємодіяти з іншими, і навпаки. Тут народжується спільний танець, яскравий і райдужний, об'єднання особистого простору кожного члена групи у спільний груповий простір.

Вправа «Довіра і опора». Група із п'яти осіб стає в тісне коло обличчям до центру, а в центрі знаходиться шостий учасник, який заплющує очі і, абсолютно розслабившись, але міцно стоячи на ногах, «падає» на когось із тих, хто стоїть у колі, а він його ловить і злегка штовхає на когось іншого. Ця вправа розвиває абсолютну довіру до групи, однак її варто проводити на завершальній стадії формування групи. Адже у кожного свої власні внутрішні кордони, і не всім одразу легко розкритися і довіритися людям, що може спричинити різноманітні травми.

Після виконання кожної із цих вправ приходить відчуття абсолютної єдності групи як цілісного організму, що може успішно розвиватися і самостійно діяти у просторі за умови злагодженої роботи кожного учасника, щирості і довіри.

Танцювально-рухова терапія – комплексний метод, що дозволяє зрозуміти та усвідомити власне «Я», подолати внутрішні страхи, зруйнувати м'язові блоки, налагодити комунікацію в групі, а також відчутти себе важливою частиною єдиного цілого. Творча студентська група, яка об'єднана спільною активною творчою діяльністю, – це єдина система, котра здатна давати надзвичайно потужний ресурс для кожного окремого члена групи. Спільна творчість, розв'язання нестандартних ситуацій з допомогою одногрупників та усвідомлення власної енергії та ресурсу групи можуть сформувати яскраву творчу індивідуальність майбутнього вчителя хореографії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Большой психологический словарь / Под ред. Мещерякова Б. Г., Зинченко В. П. – М.: 2003. – 672 с.
2. Криворотенко А. Вплив танцювально-рухової терапії на індивідуальність майбутнього вчителя хореографії / А. Ю. Криворотенко // Теоретико-

методологічні, медико-біологічні аспекти в хореографії та спорті : метод. посібн. / упорядник О. А. Плахотнюк // О. Плахотнюк, І. Аксьонова, Л. Андрощук та ін. – Львів : СПОЛОМ, 2016. – 180 с., іл.

3. Криворотенко А. Формування творчої індивідуальності майбутнього вчителя хореографії засобами танцювально-рухової терапії / А. Ю. Криворотенко // Аспекти мистецької освіти: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретико-методологічні аспекти мистецької освіти: здобутки, проблеми та перспективи» (м. Умань, 22 жовтня 2015 року) та Всеукраїнського науково-практичного семінару «Молодь освіта, наука, мистецтво» (м. Умань, 27 листопада 2015 року). – Умань: ФОП Жовтий О. О., 2015. – С. 81 – 84.